

ZUZANA
DOSTÁLOVÁ

HODINKY
OD AŠERA

**Pa
se
ka**

**HODINKY
OD AŠERA**

ZUZANA
DOSTÁLOVÁ

HODINKY
OD AŠERA

PASEKA

Copyright © Zuzana Dostálová, 2018

ISBN 978-80-7432-922-7 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-7432-705-6 (epub)

ISBN 978-80-7432-706-3 (mobi)

ISBN 978-80-7432-707-0 (pdf)

NA JEDNÉ Z LETENSKÝCH ZAHRÁDEK

Slunce se opírá do čela, na stole zbytek piva. Hospodský právě otvírá. Vosy doráží na opuštěné skleničky limonád, pak zabzučí a padají nemotorně dovnitř. Vlažný vítr fouká odleva a jemně hladí tváře. Přesto je cítit konec léta. Letos bůhvíproč o něco dřív.

Helena doběhla a v předklonu se vydýchala. Dnes si dala jen tři kilometry. Čeká na ni Olina. Sedávají na jedné z letenských zahrádek a popíjejí bílé. Tak jako každou sobotu dopoledne. Už tolik let.

„Dáme ještě jednu?“ zeptala se Olina.

„Nechci.“

Helena si až s přehnanou starostlivostí počítá spálené kalorie. A Olina se jí směje. „Všechny kalorie, co běháním spálíš, tady každou sobotu do sebe zpátky naliješ,“ říkává.

Helena to ale přehlíží. Má ji ráda. Na vysoké spolu bydlely v podnájmu, bylo jim čtyřiadvacet a Olina ji vysekala z úzkostných stavů. Ten rozchod jí dodnes nahání husí kůže. Olina Heleně vařila třezalkový čaj a čtrnáct dnů za ni dodělávala disertační práci. Už proto ji má ráda a její hloupé řeči o kaloriích ignoruje. I teď, po letech, ačkoliv se vidí méně.

„Běhám proto, abych mohla pít víno. Nula od nuly pojde, ne?“ odpověděla Helena a zadívala se zase doleva. U stolečku seděl muž v kraťasech, pokuřoval a četl. Byl celkem hubený, u židle batoh, na stole půlka piva. Vosa se dotěrně točila kolem jeho hlavy a sedala na ulepený ubrus. Nevšímal si jí. Helena by už dávno pobíhala kolem a prosila, ať „to“ někdo zabije. Kličkovala by kolem stolů, přestala by se ovládat, a kdyby bylo nejhůř, vběhla

by do vozovky. Fobii z vos neskrývala. On si ale v klidu četl knížku, pomalu otáčel stránky a přehazoval nohu přes nohu.

„Kdo to je?“ zašeptala Olina.

„Nevím, chodí sem už měsíc.“

„Hezkej.“

Helena pokrčila rameny a otočila se k vínu. „Asi bychom na něj neměly tak blbě koukat.“

Olina vytáhla zrcátko a zkontrolovala nos, přitom nenápadně v odrazu sledovala muže s knížkou. Ani se nehnul. Pak zničehonic vstal a zmizel za akáty.

Helena se vydala domů. Musí dohánět resty z předešlého týdne. Padla do postele a zavřela oči. Zase uviděla Dana, je to už skoro šest let, a pořád se jí pod víčky zjevuje ta samá scéna. Sprchuje se, utře se do ručníku a zapne si šaty. Za půl hodiny mají být s Danem před Národním divadlem. Větrák hučí a na oknech se sráží voda. Od té doby co majitel Danova bytu nechal vyměnit dřevěná okna za plastová, mlží se při každém sprchování. Prohrábla vlasy a stočila je do drdolu. Otevřela a došla do pokoje. Pro sako.

„Dane?“

Nikde nikdo.

„Dane?“

Oblékla sako a sedla na opěrku křesla.

„Dane, kde jsi, už jsem!“

Oči se jí náhle zastavily na kousku papíru jen tak položeném na stole.

Heleno,

až tohle budeš číst, budu už pryč. Promiň, snad budu mít někdy příležitost Ti to vysvětlit.

Přenechám Ti nájemní smlouvu, nebo si najdi něco svého. Rozhodni se sama, jak chceš a co je pro Tebe lepší.

Dej mi vědět, prosím, do pondělí.

Omlouvám se.

Dan

Ticho, jenom ticho. Nic víc tady není. Proto slyšela ve sprše to divné cvaknutí, jenže u Dana to bylo normální. Pokaždé zavíral do všech pokojů, protože neměl rád otevřené dveře.

Helena ještě pořád drží papír v ruce. Možná, že se i na chvilku pousmála, protože nevěřila. Jenže teď se slzy valí ven, samy od sebe. Dopadají na květované šaty, ty nóbl, jak Dan říkával, ty, jak jí moc slušely. Vlastně ani nebrečí. Nehýbe se, jenom ty slzy.

Nakonec onemocněla, dostala zápal plic, prý oslabená imunita. A ona přesně ví, co ji oslabilo. Všechnu sílu do života jí vzal Dan. Vysál z ní všechny naděje.

Z bytu odešla a sestěhovala se s Olinou. Dodnes neví, co se tenkrát stalo.

Helena už zase polyká slzy. Kdy už se té vzpomínky zbaví? Choulí se do peřin a marně si namlouvá, že snad už zítra.

Ráno otevřela okno, něco ji táhlo ven, oblékla se a vyběhla do letenských sadů. Dvakrát minula zahradní restauraci, byla prázdná. Hospodský otvíral slunečníky, dlaní stíral z ubrusů poslední kapky po noční bouřce. Oběhla ještě jednou stromořadí a vrátila se napotřetí. Ani neví, co ji tam táhne. Zastavila se, aby se v předklonu vydýchala. Teď jí to došlo. John Irving, Manželství do 158 liber. Běžová obálka s ženou v klobouku, četla ji před pár lety. V autobuse do Chorvatska. A četl ji i on. Včera.

Sedla na jednu z mokrých židlí a upíjela limonádu bez cukru. Slunce se opíralo do střechy protějščího domu, od pískoviště křičely děti. Ve dvanáct už musí sedět u počítače a psát. Poslední dobou se jí čím dál víc nechce.

Severin, hlavní postava, trenér v kategorii do 158 liber, vyměnil svoje manželství za cizí, snad tu knihu tenkrát ani nedočetla. Irving má lepší. A on ji včera četl s takovým zaujetím. Otočila se k tomu samému stolu, kde seděl včera dopoledne on. Byl ale prázdný...

Odpoledne neudělala nic, ležela v posteli a pročítala starou korespondenci s mámou. Pořád se snaží pochopit, proč si tak nerozumí.

Na stolku zadrčel telefon. Volá Olina, Helena ve vteřině vymýšlí výmluvu.

„Ahoj, Hel, pojd' večer na výstavu.“

„Nemůžu, mám práci.“

„Když budeš sedět doma, zakrniš, nikoho nepotkáš a nikdo nepotká tebe,“ naléhala Olina.

„Mám vážně práci.“

„Tak nic.“

Ten večer na výstavu Helena nakonec šla. A nechala se dokonce přemluvit, aby jela s Olinou na týden do lázní. Práci si vzala s sebou. Každý den korzovala nebo běhala v lázeňském parku, zatímco se Olina scházela na pokoji s Čeněkem, lektorem fitness. Seznámili se hned druhý den v místní nekuřácké kavárně.

Helena vzala za kliku, bylo zamčeno. Čeněk se dnes zdržel na pokoji nějak dlouho. Na recepci alespoň napsala dva pohledy. Mámě a paní Heřmanové z domu. Žije sama s bílým špicem. Občas nemůže na nohy.

Napodruhé už zámek klapl. Nakoukla do místnosti. Olina seděla na posteli a vzlykala. Zítra jedou domů.

„Já tady, Hel, snad zůstanu,“ utírala si slzy a pomalu skládala věci do kufru.

Odjížděly brzy ráno. Helena se těšila, ale Olina špatně spala. Každou chvíli cosi ťukala do mobilu a dívala se skrz střešní okno nahoru.

Helena myslela na Dana.

Bude jim třicet a obě jsou samy.

Helena zamkla byt a spěšně sešla hlavní ulicí. Zastavila se. Dveře do obchodu s nábytkem byly otevřené. Nikde nikdo. Pozdravila.

„Hned jsem u vás!“ ozvalo se zezadu.

Pokývala a prohlédla si vzorečky jakýchsi povrchů. Visely na stěně hned vedle naleštěných klik. Vzala za jednu, za druhou, za třetí.

„S čím můžu pomoci?“

V Heleně hrklo. Ke stolu přišel muž s vlasy sčesanými dozadu, v obyčejném triku a hezkých kraťasech. Vlastně to byly tytéž, jako před časem na zahrádce. Manželství do 158 liber, projelo jí hlavou. Díval se na ni modrýma očima, mlčel a ona si vzpomněla, jak v neděli pobíhala kolem restaurace, a vlastně dobře věděla proč, i když si to nechtěla přiznat.

Sedl si.

„Chtěla bych... potřebovala bych skříň.“

„A máte představu jakou? Jak by měla vypadat, co zhruba do ní budete dávat? Z jakého materiálu by měla být?“ zadíval se na ni.

„Ne, já nevím, nechám si poradit.“ Hrdlo se jí pomalu stahovalo.

„Pojďte, posadte se, zkusíme něco vymyslet.“

Helena se posadila proti němu. Vzal tužku, načmáral pár čar a pořád, pořád se na něco ptal. „Takže, paní Horáková, říkáte dva a půl metru vysoká a dva metry široká. A dveře?“

„Ano, dveře,“ vyhrkla.

„Myslím, jestli otvíravé, nebo posuvné,“ usmál se. Možná ale víc, než chtěl.

„Posuvné. A támhle ty dveře,“ ukázala na stěnu, „ty bych taky potřebovala, do kuchyně.“

„Máte děti?“ překvapil ji najednou Severin. Už pár dnů mu tak říká. Jen tak pro sebe.

„Děti?“

„Ano,“ opřel se.

Děti? Zbláznil se? Zkousí to na ni? Znervózněla a poposedla. „Děti ne, nemám, proč?“

„Protože kdybyste děti měla, doporučil bych vám spíše odolnější materiál, což je třeba laminát. V případě fólie by hrozilo, že vám je děti, nebo třeba pes, brzy zničí.“ Severin otáčel tužku v prstech a občas se podrbal zezadu na krku. Klepal levou nohou a nahlížel do monitoru.

„Nemám psa ani dítě.“

„Dejte mi, prosím, váš e-mail, něco vymyslím, dám vám tam základní vybavu, pošlu kalkulaci včetně obrázku a nacením vám i ty dveře. A vy si pak řeknete, co ano a co ne, ano?“

Pokývala.

Severin zapsal pomalu adresu do diáře, jméno dvakrát podtrhl a zase zvedl oči. „A pokud budete cokoliv potřebovat, stavte se, bude zde majitel, já tu jen zaskakuji,“ usmál se, počkal, až se Helena postaví, a stoupl si vzápětí také.

Ruku jí jako první nepodal. Je slušně vychovaný, pomyslela.

Odešla s divným pocitem. Byl tak strašně daleko, a přitom stál přímo proti ní.

Vždyť je to cizí člověk.

Severin...

Helena poslední dva dny otvírala mailovou schránku častěji než kdy jindy. Přicházely však stále jen pracovní záležitosti nebo nabídky sportovního zboží.

Večer se ale dočkala.

Dobrý den,

na základě Vaší poptávky zasílám kalkulaci včetně zaměření, montáže

a výroby šatní skříně a interiérových dveří bez kování. Náskres je v příloze. Cena je uvedena včetně DPH. V případě jakýchkoliv dotazů nás neváhejte kontaktovat, děkujeme.

S pozdravem

Karel Hönig

Tak Severin je Karel. Aha! Nebo píše ten jeho kolega, majitel či co to je, za kterého Severin zaskakuje? Helena najela na webové stránky. Jednatel Ing. Petr Nováček, nic víc. Severin, to bude Severin. Severin je Karel!
Odeslala druhý den.

*Dobrý den, pane Hönigu,
děkuji za zaslání, s kalkulací souhlasím, je možné se, prosím, zastavit u Vás na prodejně pozítří odpoledne po čtvrté hodině? Vybrala bych materiál a pozeptala se ještě na nějaké věci ohledně skříně.*

Děkuji a zdravím

Helena Horáková

Zpráva přišla ještě ten večer.

Přijďte, budu tam.

S pozdravem

Hönig

Helena odeslala článek do redakce a stříkla za ucho parfém. Ten článek přepisovala snad třikrát. Dvě hodiny práce jí redaktorka shrnula do suché kritiky o čtyřech poznámkách. Teď snad už konečně. Ledabyly očistila lodičky papírovým kapesníkem, naposledy pohlédla do zrcadla a zamkla.

Léto končí, zahrádka na Letné do měsíce určitě zavře. Olina volala, že byla už dvakrát v lázních. Na noc. Zamilovala se. Co na ní ten trenér vidí? Nikdy se ani nehnula, ale tělo má hezké, to zase ano, zadek trochu větší, jen prsa, ta má malá. Trenéři fitness si přece vybírají dokonalá ženská těla týraná dennodenně v posilovně.

Paní Heřmanová venčila u domu psa. V ruce držela sáček se psím výkalem. Helena neměla sběrače psích trusů ráda. Ano, jsou to slušní lidé, nenechají to jen tak ležet na ulici, ale představa, že každý den chodí s pytlíkem hoven, v ní vzbuzovala odpor.

„Slečno Horáková, vám to ale dneska sluší,“ prohodila a přitáhla psa.

„Děkuju, paní Heřmanová,“ odpověděla Helena. Stále se jí ještě dívala na ruce. V jedné držela elegantně kabelku, ve druhé odpudivý sáček.

„Kampak vyrážíte?“

„Kupuju skříň, tam dole u Strossmayeráku, tak se jdu pozeptat co a jak.“

„A tak, tak to jo,“ usmála se a mlaskla na špice. Ten dvakrát štěkl a zavrtěl ocasem. Heleně vadí jeho pronikavé řvaní. Štěká, jako by vydával jeden dlouhý kvilivý zvuk.

Ve vzduchu byl cítit podzim. Ještě ale daleko, jen tak zlehka. Tráva na okolních předzahrádkách zežloutla a lehla. Šípky mění barvu, začínají červenat. Táhle dokonce spadlo trochu listů.

Dole v obchodě si Helena koupila ovoce, naházela ho do kabelky a přešla ulici. Před výlohou nábytku se na chvíli zastavila. Jde domlouvát skříň, nebo za Severinem? Zastyděla se sama před sebou. Popotáhla sukni ke kolům a vzala za kliku.

„Dobrý den, už na vás čekám.“ Severin seděl zase za stolem, měl opět ty samé kraťasy, jako by snad ani jiné neměl, a cosi hledal v počítači. „Posaďte se. Dáte si vodu?“

„Děkuji, jestli nevádí, dám. A děkuji za kalkulaci. Ta cena se mi líbí.“

„Tak to jsem rád!“ neskrýval radost.

„Jenom bych nemusela mít dvě šatní tyče. Mám hodně sportovních věcí, kabátů tolik ne. A hodil by se mi ještě jeden koš na... na... na sportovní věci, na... prostě běhám.“

„Já vím,“ odpověděl klidně a napil se vody. Tužkou si čmáral v zápisníku a občas na ni mrknul. Jako kdyby se bál normálně podívat. Nebo se bála ona?

„Vy to víte?“

„Viděl jsem vás.“

„Nahoře u Letohrádku?“ Zase se vrátila několik dnů nazpátek. Jen na chvíli.

„Ano, tam, a také chodíváte na zahrádku, s kamarádkou, že?“

„Manželství do 158 liber,“ vypadlo z ní, ačkoliv si včera večer říkala, že o tom mluvit nebude, i kdyby se dostali k něčemu osobnějším. Vždyť by byla trapná, špehovat, co čte. Ne, nebude, prostě nebude!

Severin zvedl obočí. „Vážně?“

„Co vážně?“

„Vy jste si všimla?“

Bože, proč ji drtí, proč to nějak hezky neokomentuje, nezavtipkuje. Helena cítí horko ve tvářích. Vzít to zpátky nemůže. Mlčí.

„Tedy šatní tyč jen jednu a přidáme koš. Dveře posuvné s mušlí?“ pokračuje Severin jakoby nic.

„S jakou mušlí?“

„Můžete mít mušli, podívejte se tady v katalogu, nebo úchytka, ta je zas tady. V chromu lesklém, či matném. Může být i v barvě skříně, čili bílá.“

„Bílou tedy,“ špitla.

Severin vstal a položil na stůl velký kufr se vzorky. Stojí teď vedle ní a naklání se nad stůl. Jak se ohnul, triko mu vzadu vyjelo nahoru a ukázalo kus zad.

„Tohle je laminát, tady fólie, to zase lak,“ vytahuje po sobě čtverce vzorků a podává je Heleně do rukou. Od minule mu poporostly vousy, všimla si. Ani tenkrát na zahrádce nebyl hladce oholen. Voněl něčím, co znala, avšak neuměla to pojmenovat.

„Tohle se mi líbí.“

„Dobře, kolega vám pošle ještě jednou přepočítanou kalkulaci, změním vnitřek skříně a zbytek s vámi už dořeší on, vše mu vysvětlím, zítra se vrací z dovolené.“

„Moc děkuji...“

To je všechno? Aha, to je všechno, zavírá Helena dveře. Ještě stále se stydí. Stojí najednou na chodníku a venku to vypadá, jako kdyby se vyčistilo. Všichni zalezli do svých domovů, vaří večeře, píší úkoly a zapínají televizo-ry. To jen ona pomalým krokem stoupá kopcem nahoru k Letohrádku, aby prohodila pár slov s paní Heřmanovou na chodbě jejich domu a zaklapla dveře za čtyřmi stěnami svého bytu. Vždyť tu skříň ani nepotřebuje, už se tu

ani nehne a bůh ví, jak tady bude dlouho. Majitel tlačí nájem pořád nahoru. Zase si sedne ke stolu, bude se dívat z okna, napíše pár řádků, vyslechne si Olininy nářky ohledně instruktora a půjde spát se vzpomínkou na Dana, který může určitě za ty její opary. Který může za všechno.

Sotva vylezla ze sprchy, zazvonil telefon.

„Haló, Helčo, je to na nic,“ Olina vzdychá, „on mi pořád volá, ale nepřijede.“

„Nemůžeš se na něj vykašlat? Vždyť je to k ničemu.“

„Poslal mi kytku, domů mi ji poslal. I s dopisem. To bylo tak krásný! Akorát píše někdy chyby, no. Ale jen někdy!“

„Máš to těžký.“ Helena jednou rukou odhodila ručník a nasoukala se do pyžama.

„Půjdeme v sobotu na víno? Potřebuju poradit,“ zaprosila Olina.

„To víš, že jo.“

Že by se ale Olina zeptala na to, jak se má Helena? To se stalo snad jen třikrát v životě.

Helena otevřela mail, dvě zprávy z redakce. Článek bez připomínek, konečně. A další zadání: Demokratické spisovného jazyka.

Zavřela okno, večery už jsou chladnější. Kolem žárovky stolní lampy kroužila jedna z posledních můr. Narážela do skla a padala. Pořád dokola, nahoru dolů. Helena si zase sedla. Na monitoru zatím naskočila nová zpráva, karel.honig@volny.cz.

Otvírá mail.

Dobrý den, paní Horáková,

Vaši zakázku jsem předal kolegovi, ozve se do konce týdne.

Srdečně zdravím,

KH

Manželství do 158 liber...

Tak přece! Tak přece něco napsal, tolik doufala. Smutek najednou odcházel. Ještě teď musí odepsat, dokud je čas, dokud nepůjde Severin spát. Seděla před monitorem a vymýšlela odpovědi.

Milý pane Hönigu, dobrý večer... Ne, jinak. Dobrý večer, Karle. Ach bože. Posadila se na postel. Najednou nedokázala napsat smysluplný vzkaz, ačkoliv ji psaní živilo. Hlavně aby neusnul!

Cosi ji ale teď napadlo. Zašátrala v knihovně a vyndala ji. Knížku s béžovým přebalem. Zalistovala, očima se zastavila na straně sto padesát tři a sedla k počítači.

Po staré dřevěné dráze se kradl jako šelma a u zavřených dveří do tělocvičny se jeho podezření jaksi potvrdilo: hrála tam hudba. Severin byl Videňák a měl vzdělání; poznal Schumannovy „Motýlky“. Aspoň ti vetřelci mají vkus, řekl si. Nedokázal si představit, jaký chlípný karatistický akt ho očekává, jaký tajemný rituál uvnitř probíhá! Tiše vsunul klíč do zámku. Najednou se nemohl dočkat, nešlo mu do hlavy, co někdo může provádět za doprovodu Schumanna.

E-mail bez rozmyšlení odeslala. Buď pochopí, nebo ne. Nervózně pocházela po pokoji, a co chvíli se podívala na monitor. Múra teď ležela na zádech a slabě třásla křídly. Nohy skrčené na břiše a tykadla plná prachu.

Helena si lehla na postel, ulicí se rozléhaly opilecké hlasy. Měla by zavolat mámě, už spolu čtrnáct dnů nemluvily. Anebo za ní zajet, v Plzni nebyla půl roku. Znovu si sedla a hned vstala. Měla pocit, jako by koutkem oka zahlédla na monitoru pohyb. A tušila správně.

Malá tmavovlasá žena v černém trikotu tam tančila úplně sama. Byla drobná, šlachovitá, napjatá; její pohyby byly graciózní a nervní jako pohyby antilopy. Nevšimla si, jak vklouzl dovnitř a zasunul za sebou dveře. Pracovala velice tvrdě na neodbytné, staccatové pasáži. Pot jí stékal po pružném těle; dýchala těžce, ale zhluboka. Schumann se linul z přenosného magnetofonu; aby nepřekážel, byl bezpečně položen na komínku ručnicků v rohu a ona pobíhala po místnosti v atletické kreaci, která se blížila gymnastice.

Dočetla. Vzala knížku a ještě jednou pročítala ty samé řádky. Malá tmavovlasá žena v černém trikotu tančila úplně sama... Pochopil. Zadívala se z okna, pak promnula víčka. Do parapetu se opíralo světlo pouliční lampy. Tohle není jen tak. Nemůže být.

Z opojného přemýšlení ji vytrhlo zvonění telefonu. Olina!

„Ano?“

„Heleno, prosím tě, mám velkou prosbu, je mi to hloupý.“

„Povídej.“

„Potřebuju dneska za ním.“

„Ted? Ted večer?“

„Nic mi nejede. Musím tam!“

„Do Varů?“

„Heleno, prosím tě, můžeš mi půjčit auto? Přišla bych za půl hodiny, přespala u Čenka. Zejtra večer ti ho vrátím.“

„Jsi blázen.“

„Já vím,“ povzdechla Olina.

„Přijď.“

„Strašně moc děkuju!“

Položila. Pořád splácí Olině dluh za dávné úzkosti, ačkoliv by už nemusela. Má předplaceno dost dopředu.

Sedla si zpátky k počítači, vzala knížku, nalistovala stejnou kapitolu a psala.

Severin se přitiskl k polstrované stěně tělocvičny, jako by jeho páteř byla citlivá na Schumanna. Věděl, kdo to je, ale něco tu nehrálo; přece taky věděl, že je chromá. Jmenovala se Audrey Cannonová.

Srdce tlouklo a tlouklo. Od počítače už nevstala.

Karel odepsal.

Byla svobodná, hezká a malá, ale tak plachá a nejistá a zdála se tak bojácná, že o ní nikdo nic nevěděl.

Skoro, jako kdyby psal o ní. Měla ho před očima. Jak se díval do papírů, kreslil a občas dal hlavu ke straně. Jak se napil, otáčel tužku v prstech a při loučení se postavil. Vlasy mu spadly do čela, ale jen na chvíli, dlaní je upravil. Je o kousek vyšší než ona. Helena psala rychleji a rychleji.

Dlouho si povídali. Zastihl ji bezbrannou a musela mu vyprávět celý svůj život; měla pocit, jako by celý její život spatřil.

Zastihl ji bezbrannou, znova přečetla. Kdo by kdy tušil, že tato slova, která kdysi četla znuděně cestou do Chorvatska, ji budou jednou přibližovat k muži, o kterém nic neví.

Náhle zadrnčel zvonek, Helena sebou trhla. Olina. Zvoní vždycky dvakrát.

„Co se tak usmíváš, Hel?“

„Né, nic, na něco jsem si vzpomněla. Tady máš klíče, jedeš hned?“

„Jedu!“ zvolala a oči se jí leskly.

„Nesvítili zadní světlo, chtěla jsem s tím zajet.“

„Nevadí, to nevadí,“ drmolila Olina.

„Ty jsi blázen, že jo?“

„Co mám dělat, co bys dělala?“

„Sama nevím. Kam chodíte?“

„Do hotelu,“ sklopila hlavu, „začíná mi to vadit čím dál víc, že není sám.“

„To bych nevydržela.“

„Já vím,“ pokrčila rameny. Ještě stále se dívala kamsi na zem.

Teď udělaly obě takový zvláštní pohyb rukama, jako kdyby se chtěly obejmout. Nikdy k tomu však nedošlo. Nikdy nesebraly odvahu. A oběma to bylo líto.

Olina seběhla schody, cosi křikla od dveří a zabouchla.

Helena běžela zpátky k počítači, odpověď už tam dávno musí být. Bože, zprávu Severinovi neodeslala. Rychle mail odklepla.

Sebrala můru do dlaně a prohlížela si peň na jejích křídlech. Byl perleťově hnědý a na prstech nechával šedý stín. Můra měla nohy natlačené na břiše. Helena otevřela okno a vyhodila ji.

Lehla si s počítačem do postele a čekala. Neodepsal. Zřejmě usnul, protože mu odpověděla pozdě. Jaká škoda.

Ráno ji probudila zima. Okno bylo otevřené, notebook vybitý. Natáhla se po telefonu a otevřela poštu. Ukázal se jediný e-mail. Od něho! Napsal ho ve dvě ráno.

Budete mi někdy vyprávět celý svůj život?

Naházela na sebe svršky a v rychlosti se namalovala. Za půl hodiny má být v redakci. Irvinga hodila do kabelky, pro jistotu. Sedla na botník a vytukala na mobilu e-mail.

Dnes ve čtyři odpoledne běhám v letenském sadu, kdybych náhodou neodepisovala, milý Severine...

To přehnal, napadlo ji těsně po odeslání. Proč některé věci nejdou vrátit zpátky? Takhle trapně ho láká do sadů. Měla kontrovat něčím dvojsmyslným jako doteď. Odepsat v klidu až z tramvaje, a vůbec, odpovídala vždy strašně rychle, na rozdíl od něho. Musí se víc hlídat. Vstala, povytáhla silonky a prohlédla nohy v zrcadle. Ještě to není ono.

Vždyť ani neví, jestli Severin běhá, jestli vůbec nějak sportuje. Ale kdo ví, třeba se posadí do zahradní restaurace a počká na ni. Budou sedět až do večera, dají si víno. A pak...

Nazula boty, zkontrolovala rtěnku, a zabouchla. Sotva otočila klíčem, v kabelce zazvonil telefon. Teta Naďa, mámina sestra. V Heleně hrklo, sice nepatrně, ale přece.

„Teto, ahoj.“

„Helenko, kde jsi?“

„Doma, jedu do práce, copak je?“

Teta Naďa se vysmrkala. „Helenko, prosím tě, máma je v nemocnici.“

„Máma? Jaká máma, jako babička?“ Ten starý pětadevadesátiletý věchýtek, matka její matky, ležící poslední dobou v elděence ve Vejprnicích? pomyslela si Helena. Přehazují si ji jako horkou bramboru a ona už neví, čím je.

„Tvoje máma, Heluš, Mína.“

Heleně se podlomila kolena. Odemkla a sedla si zase na botník.

„Co se stalo, co s ní je?!“

„Mína měla ráno mrtvici, úplně náhodou jsem byla u ní na kafi, odpadla mi rehabilitace. Kdyby byla sama, nechci domejšlet. Říkali, že byla ta mrtvice docela velká,“ teta začala vzlykat, „teď jdu odtamtud, mluvila jsem s doktorem.“

„Ježišmarjá, proč jsi mi nezavolala dřív?“

„Stalo se to před hodinou.“

„Kde leží?“

„Ve fakultní nemocnici.“

„Jedu!“ Helena zmateně položila.

Teta má stejný hlas jako máma. Kdyby Heleně zakryli oči, snad by je ani nerozeznala. Máma je vyšší a trochu hubenější, teta podsaditá. Rozdala by se. Máma zase intelektuálka. Studená, přemýšlivá a někdy krutá. To všechno běželo Heleně hlavou, když spěchala na Zličín. A strašně se bála.

„Nejbližší spoj do Plzně, prosím.“

„Před chvílí odjel. Další jede v jedenáct nula pět.“

Helena sedí na lavičce, čeká na autobus a píše do redakce omluvnou zprávu. Špičkou boty nervózně maluje cosi do prachu. Máma jí naposledy říkala, že už by se měla usadit, najít si nějaké stálé zaměstnání. Ale mami, vždyť já jsem spokojená, odpověděla jí tenkrát Helena.

Kdyby měla to podělané auto, mohla mít už půlku cesty za sebou. Strach o mámu sílil. V mobilu začala zběsile hledat následky mrtvice. Sice nějaké obecné věci znala, ale teď najednou jako kdyby chtěla vědět všechny detaily. Všechno, na co má být připravena. Hledání přerušilo cinknutí zprávy.

Ahoj, Hel, on je fakt skvělej. Jako co bylo dnešní noc, to se jen tak nevidí.

Budu vyprávět. Je to kanec, cha! Mám možnost zůstat ještě do zítřka, ale jestli auto potřebuješ, napiš, samozřejmě ho vrátím! Olina

Helena zprávu četla dvakrát, ale neměla sílu ji vstřebat. Nastoupila do autobusu, sedla si vlevo za řidiče, položila hlavu na opěrku a podívala se ven. Snaží se udržet slzy, ale je jich moc. Utírá je nenápadně rukou.

„Hermína Horáková, jsem její dcera,“ vyhrkla Helena před sesternou.

„Paní Horáková, stav vaší maminky není dobrý. Prodělala ischemickou cévní mozkovou příhodu. Je při vědomí, ale bylo zasaženo pravděpodobně centrum řeči. Jsou tam i nějaké neurologické poruchy, pravá půlka těla je ochrnutá. Šlo o totální přední mozkový infarkt. V tuto chvíli vám nemohu říci více. Napoví až další vyšetření. Pokud maminku chcete vidět, je to možné.“ Doktor pokrčil rameny a strčil ruce do kapes.

Na okně sedí moucha, pak se spustí dolů a s jemným bzučením vystoupá nahoru, aby zase sletěla dolů. Hlavou se snaží prorazit tabulku. Infuzní roztok kape do rytmu. Máma má vystrčenou ruku zpod peřiny a dívá se do stropu. Helena utřela první slzy, ty, co se jí před chvílí vedraly do očí, když otevřela dveře. Pach desinfekce a zatuchliny zapálil v nose. Obešla mámu dokola. Máma mrká, ale očima nehýbe. Nebo snad jen nepatrně.

„Mami.“

Na chodbě slábnou čísi kroky.

„Mami.“

Sedla si z boku postele na oprýskanou židli. Máma má vystouplý nos, vlasy jí padají dozadu. Dlouho ji neviděla ležet. Vlastně kdy naposledy? V Itálii na pláži. Heleně bylo sedmnáct a jely spolu na dovolenou. Máma ležela pod slunečníkem a vlasy jí zrovna tak padaly dozadu. Na hrudi měla knížku a každou chvílku usínala.

„Mami, slyšíš mě?“

Vždycky, když usnula ve stínu, Helena odběhla na cigaretu nebo se šla jen tak projít po břehu, myslet na svoje věci. Máma se vždycky pak ptala, kde byla. A Helena si myla ruce v moři, aby nebyla cítit po cigaretách. Jednou si dokonce zapálila na terase, když se máma sprchovala. Přímo v hotelu. Nedopalek hodila do kanálku pod nohou. Máma nic nepoznala, ale stejně se divně tvářila. Dělal se jí vráska nad nosem, tam, mezi očima, a Helena si říkala, že to má z toho svého věčného mračení. Máma byla totiž pořád nespokojená. S Helenou, sama se sebou, se všemi. Teď vrásku nemá.

Vzala ji za chladnou ruku. Nedržela ji takhle několik let. Vlastně by i ráda, jenže copak to šlo? Kdy a kde? Jako dítě jí na klíně moc nesedávala. Přesto

si ty ruce dobře pamatuje. Kdy se to stane? Kdy? Že se člověk tolik vzdálí rodičům a přestanou se dotýkat. Helena máminu ruku vzala do obou dlaní. Třeba je chyba v ní, třeba ji za ni měla brát, když bývala teplá.

„Mami, to jsem já, Helena, slyšíš mě?“

Měla dojem, že máma teď dvakrát zamrkala, ruka ale zůstala netečná.

„Mami?“

Ozval se divný zvuk. Jako když dítě zabrouká. Spadlý koutek se pohnul. Nebo se jí to zdálo?

„Mami, ty mě slyšíš. Přišla jsem za tebou. Volala mi teta. Zůstanu tady a přijdu zase ráno, bude to už lepší. Bude to pořád lepší a lepší.“

Máma konečně hnula hlavou. Helena se usmívá, rukávem si utírá tváře a přemáhá bolest v krku. Moucha na okně spadla na záda. Teď se točí dokola a bzučí. „Už dodělává,“ řekl by táta.

Helena leží v malém pokojíku tety Nadi a píše už třetí zprávu Olině.

Ano, mrtvice, víc nevím, napíšu. H.

Odložila telefon a vlasy si rozpustila na polštář. Ze zadního pokoje k ní doléhaly slabé zvuky televizoru. Teta Naďa sleduje seriál. Helena dala ruce pod hlavu. Před očima máma, její propadlá tvář a prázdný nemocniční stolek. Zítra za ní zase půjde. Hned zrána. A namasíruje jí ruce. Hlasy z chodby ztichly, všechno světlo zmizelo. Helena se dívala do zdi, pak přivřela oči. Zavřela je úplně a zase prudce otevřela, místnost o něco zesvětlala. Jen nepatrně. Zná to z dětství. To když v noci potmě tápala na záchod. Pokoj měla sama pro sebe a máma spala vedle.

Severin!

Napřímila se. Severin! Zapomněla na něj! Zapomněla na něj, protože jí už neodepsal, protože je máma strašně nemocná, protože má jiné starosti. Protože prostě neměla myšlenky.

Co když byl odpoledne v sadech a čekal na ni? Zkazila to. Padla zase na polštář a chvíli hledala sama pro sebe omluvu. Teta Naďa spláchla záchod. Nádržka zaklapala.

„Mami, slyšíš mě?“

Helena zase sedí u postele. Bere máminu ruku a masíruje ji olejíčkem. Doktor říkal, že se nic nezměnilo. Spíš počítat s nejhorším. Ale zázraky se přece dějí, to Helena ví. Táta také žil s hroznou nemocí. Vydržel hodně, říkalo se po domě. To už ho ale nevidala.

Vzala do dlaní máminu pravačku, nanesla olej a roztírala. Tady mívala prstýnek, tenký jak vlas. Vzpomněla si na Seiferta, znala ty verše z paměti.

*Když prstýnek mám na dlani,
hovořím k němu v ústraní.*

Na stole svíčka hoří.

*Pověz mi, perlo samotná,
ve kterém jsi byla moři.*

*Však ve věnečku zhaslých rout
těžko si může vzpomenout,
a proč by vyprávěla.*

*Prstýnku, kdo tě daroval
na ruku, jež se chvěla?*

*A byl možná den májový
či přšelo – však kdo to ví,
a tatínka stál jmění.*

*A šli; tu ruku s prstýnkem
měl asi na rameni.*

A nikdy se nespletla. Položila ruku zpátky na postel.

Máma teď zamrkala.

„Mami, myslím, že mě slyšíš, že mi rozumíš, vid? Teta Naďa byla u tebe zalít kytky. Nemáš se bát, postaráme se. Jestli chceš, zajdu k tobě, uklidím ti, vyvětrám. Nic se neboj.“

Mámina hlava se teď pomalu točí za Helenou.

„Mami, mami, ty mě slyšíš!“ usmála se a radostně narovнала ohrnutý cíp deky. „Do Prahy teď nepojedu, zůstanu tady. A přijdu zase. Dneska přijde i teta. Odpočiň si, doktor říkal jenom půl hodiny, už musím, ahoj.“ Obešla

postel a nakročila k mámině hlavě. Měla chuť ji políbit, ale copak se kdy líbaly? Zbaběle namířila ke dveřím. Ještě jednou se na mámu otočila a vzala za kliku.

*A byl možná den májový
či pršelo – však kdo to ví,
a tatínka stál jmění.*

Helena polyká slzy, jde dlouhou chodbou, kouše se do rtu a sleduje ubíhající podlahu. Cítí smutek nad máminým nemocným tělem. Kdesi hluboko v něm je kus dobré duše. Ví to. Možná je to i Helenina chyba, také byla často daleko a neměla chuť se přiblížit. Kapesníkem utírá mokré oči. V krku cosi tlačí, až to bolí.

A byl možná den májový...

Ráno v osm Heleně volali, máma zemřela. V noci ji postihla další mrtvice, tentokrát již smrtelná. Helena seděla zrovna na posteli a chystala se vstát. Oblékla se a došla za tetou Nadou do kuchyně. Teta se sesypala, stála opřená o kuchyňskou linku a plakala. Byly si se sestrou blízké. Helena tetu objala. Najednou byla docela klidná, nebyl čas na sebe, musela se postarat o zlomenou tetu. Možná si ani neuvědomovala, co se vlastně stalo. Dala zapít Nadě neurolog a odjela do nemocnice.

„Zde máte maminčiny věci,“ řekla zdravotní sestra v sesterně.

Helena teď stojí na chodbě, v ruce tenký sáček s máminým oblečením, v druhé její boty. Rozhlédla se a vklouzla do pokoje za rohem, do pokoje, kde máma ještě předešlou noc ležela. Postel byla prázdná. Jen vedle, v divné poloze, leží žena v pruhovaném pyžamu, dívá se na Helenu a žmoulá kus peřiny. V očích má strach.

Na parapetu stále ještě mrtvolka mouchy. Další naráží do tabulky. Čas jít.

Helena dosedla na lavičku a zašátrala v máminých věcech. Červený svetřík a sukně. Možná někoho čekala? Ale máma chodila vždycky pěkně oblékaná. Měla ráda barvy. A když byla Helena malá, čas od času jí koupila stejnou věc

jako sobě. I účes měly stejný, než se Helena vzepřela. Proč to dělala? Aby lidé viděli, jak na svoje dítě dbá? Vždyť to nebyla pravda. Všechno bylo jen navenek, aby ostatní neřekli. Víc ji nezajímala. Jako malá seděla v dětském pokoji sama a máma si vedle četla. Nechtěla být rušena. Rušena dětskými otázkami. Pocit, že má dítě, jí stačil. Víc nepotřebovala.

Zašátrala v průhledném sáčku ještě jednou a něco jí padlo do dlaně. Rozbalila papírek, cosi se v něm leskne. Srdce buší. Navlékla ho.

*Prstýnku, kdo tě daroval
na ruku, jež se chvěla?*

Najednou se všechen smutek tlačí ven. A bolí. Položila tváře do dlaní. Měla mámu ráda a včera jí měla dát pusu.

Teta Naďa se vzchopila a ujala pohřbu. Helenu poprosila, ať si vezme na starost pouze záležitosti ohledně bytu. Máma sepsala závěť, kopii nechala u Nadi, o čemž Helena věděla. Dávno. Byla jediným dědicem. Mámu nechají zpopelnit, obřad je za týden.

Sedačka tlačí do zad, Helena jede autobusem do Prahy. Slíbila, že se zastaví v redakci. Musí si koupit černé oblečení, zajet do servisu, musí pracovat. Do hlavy se jí drala myšlenka, co s máminým bytem, trochu se styděla, takhle brzy. Ale je to povinnost a ta ji nemine.

Opřela hlavu o sklo a prohlédla v telefonu novou poštu. Od rána se nedívala.

*Dobrý den, paní Horáková,
s opatrností jsem se Vás chtěl zeptat, jak to vypadá s Vaší objednávkou. Pokud máte stále zájem, rádi Vám nabídneme 15% slevu z celkové ceny skříně.*

Nedočetla, zběsile sjela očima dolů k podpisu.

*S pozdravem
Ing. Petr Nováček*

Ach, Severin to není, vydechla. Tak už se neozval...

„Můžu vyrušit? Spadl vám časopis, tady máte,“ naklání se teď v úzké uličce autobusu k Heleně muž v bílé košili.

Ona se na něho nedůvěřivě podívá.

Muž se znovu narovná a pousměje.

„Děkuji,“ špitla a otočila hlavu k oknu, aby mu naznačila, že...

„Ještě půl hodiny a jsme v Praze.“

Helena mlčí.

„Ale já mám tuhle cestu rád. I když autobusem moc nejezdím.“

„Ano, to já taky,“ odpověděla ze zdvořilosti.

„Auto jsem musel nechat v Plzni, včera mě nabourali.“

Helena hledá cosi v kabelce, jenom jako. Snad ji ten muž už nechá být.

„Ale když jde jen o plechy, že jo?“

Bože, ten je vlezlý, pomyslela.

„Instaloval jsem výstavu, ještě že se to stalo až potom.“

„Výstavu?“ podívala se krátce.

„Ano, ve Velké synagoze.“

„Opravdu? Včera jsem šla kolem.“

„Když budete mít čas, zajděte se podívat, expozice bude až do začátku října.“

„Vy malujete?“

„Ano,“ usmál se a pohlédl na prázdné místo vedle Heleny. Nereagovala. Nepotřebovala, aby vedle ní zrovna teď seděl cizí muž a cosi vyprávěl. Myslela na mámu.

„Nebudu vás tedy obtěžovat, promiňte, na shledanou,“ řekl už méně vesele a odešel kamsi dozadu.

Hned druhý den zajela do redakce, dostala týden volna, každý ji litoval. Na Můstku si koupila černý kostým, halenku a tmavou sponu do vlasů. Potom jela domů, ale všechno na ni padlo. To ticho, ten stesk. Oblékla se a vydala ven. Bloudila ulicemi, zpátky se jí nechtělo. Dole na Strossmayeráku nakoukla do výlohy, Severin tam ale nebyl. Jen jakýsi muž v černém saku, letmo se na ni podíval a oči sklopil ke stolu.

Se západem slunce sedla do kavárny.

Pěna se v hrnku ztrácí a místnost zeje prázdnotou. Od baru doléhá hudba. Pomalu a těžce jako mámina smrt. Hudba ředí tíhu a přetaví ji v lehkost. Ale jenom když se jí zachce. A teď to není. Pálilo ji v nose. Postarej se o byt, slyší tetu Nađu. Je tak hloupé o tom přemýšlet. Nic jiného ale nezbývá. Možná kdyby byt prodala, mohla by si koupit vlastní tady v Praze. Nemusela by platit cizímu. Jenže to mámě neudělá, nemůže.

Servírka přinesla další kávu. Helena si zapálila. Zkusí napsat Olině.

Teď Liberál. Hel.

Přijdu za půl hodiny. Konečně Ti vrátím klíče, auto nechám před domem. O.

Přijď. H.

Olina míchá čaj a sune před Helenu klíče. Vypadá trochu pohuble. „Děkuju, je mi to líto,“ řekne soustrastně.

„Vždyť už jsme si psaly.“

„Kdy bude pohřeb?“

„V pondělí. Teta Naďa se postarala, asi mě chtěla ušetřit toho smutku.“

„A s mámou mluvilas?“

Helena kývla a zase přemáhala slzy. „Mám pocit, že mě vnímala.“

„Určitě tě vnímala,“ pohladila ji Olina po ruce.

„Kéž by, ale...“

„Jestli o tom nechceš mluvit, Hel, nemusíme.“

Helena vytáhla kapesník. O mámě mluvit nebude. „Co Čeněk vůbec?“ utřela nos.

„Čeněk ji chce opustit,“ vyhrkla Olina a napila se. Na chvíli nevěděla, kam s očima.

„Svou ženu?“

Přikývla. „Nevzali se, dítě je její. On s nima jen žije.“

„To jsem nevěděla.“

„Vždyť jsme si nestačily ani nic říct.“

„Já vím,“ odpověděla Helena už o něco klidněji. Posledních několik dnů se točilo všechno jen kolem mámy.

„Řekla jsem mu, že může jít ke mně, práci si tady najde vždycky.“

„Možná to bude lepší, takhle by ses utrápila. Vztah na dálku vždycky bolí.“

Olina mlčela, vytáhla další cigaretu a nervózně ji zapálila. „Alespoň mi pomůže s nájmem,“ řekla. Rychle odklepávala popel, i když nebylo třeba. Takhle to dělávala vždycky, když se něco dělo.

„Jsi v pořádku?“

„Ale jo, jen má někdy divný nálady.“

„Jak divný?“

„Nevím, jak to říct, občas je zlej, ale jen občas. Toho hezkýho je mnohem víc.“

Helena kouká na Olinu, má dojem, že se jí mění před očima. Najednou je to trochu jiná Olina. Schoulená do židle, s rukama na kolenou.

„Promysli to. Neublížil ti, že ne?“

„Ne, ne, to je jen taková legrace. Každý někdy nemá náladu, jinak je hodnej, moc.“

„Vážně?“ Helena sleduje, jak se Olině krabátí čelo.

„Vážně, v pondělí přijede, bude tu několik dnů.“

„Kolik mu vůbec je?“

Olina se poprvé usmála. „Třicet pět, vypadá dobře, to bude tím cvičením. Kdybys viděla ty ruce!“

„Viděla jsem je v lázních,“ mrkla Helena.

A už se zase obě smějí jako každou sobotu na letenské zahrádce. Helena by Olině ráda řekla o Severinovi, vždyť si ho přece musí pamatovat. Ale Severin mlčí, na tom není nic k chlubení.

„Půjdu, Oli, jsem unavená, ráno jedu do Plzně. Musím něco udělat s máminým bytem, vůbec nevím, co mě čeká.“ Helena položila na stůl stovku, zapnula kabát a koutkem oka zpozorovala Olininy ruce, jemně se klepaly.

Olina típla poslední cigaretu, mávla na číšníka a oblékla si svetr. Očima se rozloučily.

Je chladno, Helena stoupá nahoru po hlavní a v kapse zahřívá ruku s máminým prstýnkem. Jednou bude všechno dobré.

Teta Naďa podává Heleně klíč, zní trochu přiškrceně. „Červenej od spoda, modrej od bytu. A kdybys, Helenko, něco potřebovala, půjdu tam s tebou, řekni,“ zvedla teď oči a zakroutila hlavou, jako kdyby tomu všemu stále nemohla uvěřit.

„Děkuju, teto,“ odpověděla Helena. Na víc se nezmohla.

Naďa mlčela, pohladila ji dvakrát po rameni, zakryla si rukou ústa a zavřela dveře.

Helena kráčí ulicemi, listí se pomalu snáší k zemi a chodníky schnou po nočním dešti. Obešla synagogu a vydala se rovnou k mámě, kolem babiččina domu. Chodívala k ní na sladkostě, jak říkávala babička. To byla ještě při smyslech. Pekla věnečky a dávala je Heleně na malý talířek s trpaslíky. A máma jí byla tak podobná.

Klíč s modrým štítkem zachrastil v zámku. Helena vstoupila. Ve vzduchu vůně parfému, který tak dobře znala. Za dveřmi věšák s kabátkem, na zemi vyskládané boty.

Sedla do kuchyně a poslouchala tikot hodin. Za zády stará kuchyňská linka, na sporáku prázdný kastrol. Naďa jej prý vylila, máma v něm dusila kuře. Na polívku, určitě na tu s kulatými knedlíčky, tu ona uměla, vzpomněla Helena.

Otevřela okno, aby pustila dovnitř čerstvý vzduch, a prohlížela fotky za sklem kredence. Helenina příšerná pasovka z první občanky, vedle ní máma se svojí matkou. Lehce ji pohladila a sjela očima nalevo. Na fotku s odrbaným rohem. Vzala ji do rukou. Vybledlý obrázek, v pülce natržený, ji rozesmutnil ještě víc. Dvě ženy v plavkách, mávají do objektivu, ruce mají kolem ramen a krčí nos. Otočila ji. *Naďa a Mína, 1970, Brněnská přehrada.*

Helena vytahovala jednu fotku za druhou a kupila je na hromádku. Pak otevřela šuplík ve skřínce vedle linky. Zaskřípal. Brýle, šití, léky, staré diáře, všechno bylo důkladně vyskládáno pod sebou. Mámin rodný list, Helenin očkovací průkaz, dědečkovy parte a stará tabulka na psaní. Z měšťanky, jak říkávala babička.

Helena nadzvedla tabulku, a nahlédla. Cosi se pod ní ukrývalo. Nehtem podebrala složený list papíru a opatrně jej vytáhla. Položila ho na stůl a se zatajeným dechem četla.

15. 6. 2013

Milá Hermíno,

děkuji vřele za Vaše psaní, potěšilo mě. Strávil jsem čtrnáct dnů v ozdravovně, moje záda si přišla na své. Každé odpoledne jsem si naordinoval zdravotní procházky v blízkém parku, rád bych Vás tudy jednou provedl, když čas, hlavně Vám, dovolí.

Můj syn je stále ještě v Jizerských horách, zdá se, že se jeho pracovní záležitosti prodlouží na celý rok. Přijede prý na Vánoce s rodinou ke mně do Příbrami, již se těším. Kdyby se Vám někdy chtělo, rád bych Vám svůj rodný kraj také ukázal. Píši Vám teprve třetí dopis a mám pocit, jako bychom se znali léta.

Nejsem na pochybách, že jste na Vaši dceru, jak jste řekla, patričně hrdá. Musí být i krásná, když má takovou matku. Snad nejsem moc osobní.

Heleně se další slova rozpíjejí. Matka píše cizímu muži něco o ní. A zdá se, že něco hezkého. Vstala a stoupla si čelem k barevné fotce na zdi, černý rámeček lemujee matčinu bílou tvář, skoba už dávno vydrolila omítku. Tu fotku zná Helena dobře, fotil ji táta a visela vřdycky na chodbě. Mami, snad jsi netrpěla, pohladila rámeček a posadila se k oknu do křesla. Mára tam pokaždě sedávala, když za ní Helena čas od času přijela.

Zítia se pustí do úklidu, nechce se jí. Z kuchyně doléhá tikot hodin a venku zase prší.

Helena v černém kostýmu kráčí k tetě Nadě. Tlačí jí v krku a ruce má studené. Naďa schází schody, na hlavě černý klobouk, v dlaní dva karafiáty a přes obličej jemnou síťku. Letmo se na sebe podívají a chytí se za ruce.

Usednou na lavice, lidé se schází. Příbuzní, ti z daleka, soustrastně přikyvuji.

„Vybrala jsem Marušku, Marušku Rottrovou, Mína ji měla ráda,“ zašeptá
Nada Heleně do ucha.

Na katafalku stojí hnědá rakev, pod ní dva věnce. HERMÍNA HORÁ-
KOVÁ, písmenka v rámečku vedle květin padají všechna doleva. Nada žmou-
lá v ruce kapesník. Helena se bojí. Bojí se, jak to zvládne.

Helena uklízela mámin byt pět dnů, třídila oblečení. Kabáty, halenky, boty, to všechno sklídila do pytlů, něco dala na charitu, pár věcí tetě Nadě. Máma neměla moc nádobí, nikdy nebyla zdatná kuchařka, vařit ji nebavilo, to jen z nutnosti. Až na polévku s kulatými knedlíčky.

Nábytek nechala odvézt firmou, kterou našla na internetu, beztak šlo jen o manželskou postel, jednu skříň, křeslo a stůl. Za těch pět tisíc nakoupí pár nových kousků, časem nechá vymalovat, a až budou vyřízeny záležitosti s dědictvím, byt pronajme.

Oblékla se, hodila do kabelky mámin dopis a vydala se do města. Napsat by mu měla. Prošla náměstí, koupila dopisní papír a sedla do malé kavárny u katedrály svatého Bartoloměje.

*Vážený pane Dřevíkovský,
musím Vám bohužel sdělit smutnou zprávu, Hermína Horáková,
moje matka, před několika dny zemřela. Poslední rozloučení se konalo
10. 10. 2013.
S pozdravem*

Helena Horáková

Dlouho rozmýšlela, jestli dopis poslat. Bude to znamenat, že korespondenci četla, ale oznámit tak zásadní věc člověku, který měl k mámě zřejmě blízko, jí připadalo důležité.

Dopis vložila do obálky a hodila do schránky. Pokračovala nahoru

nad náměstí, vzápětí vklouzla do Velké synagogy. Sama netušila, co ji tam táhlo, ale kdykoli byla v Plzni, zlobila se sama na sebe, že si zase neudělala čas.

Chlad ji pohladil po tvářích. Nad hlavou se jí klenuly mohutné oblouky a světlo z vysokých oken bodalo do očí. Malá žena v černém kabátku spěchá k Heleně a podává jí brožurku.

„Haló, dobrý den, mladá paní, vstupné je sedmdesát korun.“

„Sedmdesát?“ podiví se Helena.

„Ano, v současné době zde probíhá výstava obrazů Jana Krumpholze, to musíte ale nahoru, o patro výš, támhle po schodech. Ukážu vám to, chcete?“ žena ani nenechá Helenu promluvit a pokračuje, „no a večer zde máme vystoupení, bude tu soubor z Prahy, už tu jednou byli, bude to večer židovských písní a anekdot.“

„Děkuji, podívám se,“ Helena podává ženě vstupné, potom projde dlouhou chodbou a vystoupá po schodech nahoru. Na zdech visí obrazy v černých rámech, grafika. Každý z nich je svým způsobem jiný a na každém je židovská tematika. Synagoga, ghetto, malé uličky, menora, zdobená mezuzá na starých dveřích. V každém rohu signatura Jan Krumpholz 2013. Helena si prohlíží jeden obraz za druhým, pak otevře brožurku.

Jan Krumpholz, český malíř, narozen v Praze 13. 6. 1975, vzdělání získal na Akademii výtvarných umění. Helena čte a čte a najednou jí cosi dojde. Autobus z Plzně do Prahy, hubený chlapík v bílé košili, co si chtěl tolik povídat. Ještě jednou se vrátí k obrazům, přejede je pohledem a brožurku strčí do kapsy. To je určitě on.

Sejde schody a vydá se za ženou v kabátku.

„Ty obrazy, paní... ta výstava je prodejní?“

„Mladá paní, co já vím, tak tato výstava prodejní není, ale mohu vám dát kontakt na pana autora, můžete se s ním domluvit. Ostatně, na brožurce kontakt na pana Krumpholze je také.“

„Ach tak, děkuji.“ Helena sáhla do kapsy pro brožuru a zalistovala jí.

„Tady,“ ukázala žena prstem, „Jan Krumpholz, vidíte?“

„Děkuji, děkuji za všechno. Nádherná synagoga.“

„Vidte. Přijďte večer na ty anekdoty. Minule zde byla skupina Mišpacha, bylo to kouzelné.“

„Uvidím, děkuji,“ slyší se Helena říkat, sedá si na lavici a přemýšlí, co udělá s časem. Se vším tím časem, který je před ní.

Zítřka už musí domů, do Prahy.